

Ökar bävern artrikedomen?

Andreas Johansson

Under tidigt 1870-tal utrotades den svenska bäverpopulationen till följd av alltför mycket jakt. År 1873 valde den svenska staten att förbjuda jakt på bäver men då var det redan för sent, den svenska bäverpopulationen dog ut. Det skulle sedan dröja närmare 50 år innan bävern åter igen skulle ses i svenska vatten. År 1922 valde man att börja försöka återetablera bävern i Sverige och mellan åren 1922 och 1939 satte man ut totalt 80 bävrar som hade importerats från den norska bäverpopulationen. Bävrarna planterades ut på 19 platser och vid 11 av de platserna observerades reproduktion av bäver.

Bävern ändrar den lokala miljön genom tillförsel av mer träd och grenar till strömmen än vad som normalt skulle ske samt genom att konstruera en eller flera dammar. Dammarna ändrar vattnets flöde och även miljön i dammen ändras. Från att ha varit ett strömmande habitat (s.k. lotisk miljö) ändras miljön till en miljö som mer liknar det hos en sjö (s.k. lentisk miljö). Genom att bygga en damm så skapar bävern även våtmarker och ökar därmed andelen vatten i landskapet och skapar på så sätt nya miljöer även för andra organismer.

Studier har visat att det finns skillnader i vilka arter man hittar i dammen respektive strömmen men få studier har undersökt om det är någon skillnad i artsammansättning mellan platser som ligger uppströms och nedströms bäverdammar. En undersökning har visat att det inte finns någon skillnad i diversitet (=artrikedom) mellan de två platserna men att det däremot finns skillnader i vilka arter man kan hitta där. De arter som dominerade uppströms dominerade exempelvis inte nedströms.

Mitt arbete utfördes vid Sveriges Lantbruksuniversitet och Uppsala universitet. Jag kunde bekräfta det som visats i en tidigare studie, nämligen det att det inte är någon skillnad i diversitet mellan platser som ligger nedströms respektive uppströms dammarna. Däremot kunde jag konstatera att dammens storlek samt ålder i vissa fall kan påverka diversiteten. En ny damm hade högre diversitet än den damm som var några år äldre. Vattendragets geografiska läge, om den ligger i söder- eller norrläge, skulle också kunna tänkas påverka diversiteten. Det visade sig däremot att så inte var fallet. Den geografiska faktorn påverkade inte artdiversiteten.

Vi kan därmed konstatera att så vitt man vet skiljer sig inte artrikedomen mellan platser som ligger uppströms och nedströms bäverdammar.

Examensarbete i biologi 45 hp, till masterexamen, 2014

Institutionen för biologisk grundutbildning, Uppsala universitet och Institutionen för vatten och miljö, Sveriges lantbruksuniversitet

Handledare: Frauke Ecke